

Jätetty 26/5 - 39.

Kertomus C. F. Meinanderin hautarauniokaivauksista Laihian  
Murhaastossa heinäkuussa 1938.

Kertomukseen kuuluu 16 valokuvaa (levyt  
E.O. n:ot 12050 - 12065, neljä karttaa (n:ot  
1-4) ja E.O:n luettelo n:o 10858.

Entiset tutkimukset:

- 1) E. Chydenius Korsholman kihlak. siv.  
248.
- 2) J. R. Aspelin & Th. Schvindt 1896 ja  
1899. Laihian kiinteät muinaisjäännökset.
- 3) A. Äyräpää valok.levy E.O. n:o 945.

"Vaasan Entiset Lyseolaiset" nimisen yhdistyksen kustannuk-  
sella ja toimeenpanosta ja Muinaistieteellisen toimikunnan määrä-  
yksestä toimitti allekirjoittanut C. F. Meinander heinäkuussa 1938  
hautarauniotutkimuksia, joista tämä kertomus määräyksen mukaisesti  
on laadittu.

Keskikylästä Murhaastoon vievä tie haaraantuu n. 100 m en-  
nen Murhaaston pohjoista metsänreunaa kahteen haaraan, joista  
oikeanpuolinen vie Isonkylän Peltomaahan, vasenpuolinen taas Ky-  
länpään Hietarintaan. Tämän tienhaaran ympäristössä sijaitsee muu-  
tamia hautaraunioita, osittain Laihian kunnan maalla, osittain  
maanviljelijä Matti Lehtolan maalla. Paikka kuuluu Keskikylään.  
Rauniot ovat seuraavat (kts. kartta 1):

R. I. Pitkulainen raunio n. 9 x 3 m, suunta n. länsi-itä.  
Kts. kartta 2 ja alla. Matti Lehtolan maalla, hiekka-  
pohjalla. (Äyräpää a).

R. II. Pyöreä raunio n. 3 x 3 m. Matala. Kunnan maalla  
hiekkapohjalla.

R. III. Nelisivuinen matala raunio. Kunnan maalla, hiekka-  
pohjalla. (Kts. alla ja kartta 3.)

R IV. 11,1 x 11 x 1,5 m, keskellä syvä kuoppa. Sano-  
taan olleen avattu, mutta jälleen täytetty  
(Chydenius). Kunnan maalla, hiekkapohjalla.  
J. R. A. & Th. S. N:o II).

R V. Pieni maatonut raunio. Kunnan <sup>a</sup>maalla, hiekkapoh-  
jalla. Kts. alla ja kartta 4. (Äyräpää b).

R VI. N:o V:n vieressä, ja samankaltainen kuin tämä.  
Kunnan maalla, hiekkapohjalla. (Äyräpää c).

R VII. 11,6 x 11,9 x 1,4 m, keskeltä kaivettu. Kunnan  
maalla, hiekkapohjalla. (J.R.A. & Th. S. N:o II).

Paitsi näitä mainitsee Chydenius vielä kolme pientä rauniota  
pohjoiseen R I:stä. Näitä rauniota ei kesällä 1938 voitu löytää,  
minkä vuoksi on luultavaa, että ne ovat hiekanotossa hävitetyt.

Chydenius mainitsee 9 rauniota n.k. Vuorenhella 1 km ete-  
lään yllä mainitusta ryhmästä. Tällä hän luultavasti tarkoittaa  
eräitä pieniä raunioita Murhaaston viljelysten eteläpuolella, jot-  
ka siis eivät kuulune käsiteltävään ryhmään.

Näistä raunioista valittiin tutkittavaksi R I, R III ja R V.  
Työhön ottivat paitsi allekirjoittanutta osaa ylioppilas Antti  
Oja ja 7 paikkakunnan työmiestä.

R I. Raunio oli pitkulainen, läntiseen päähän suippeneva  
ja idässä pyöristetty, siis laivanmuotoinen. Reunan muodostivat  
kyljelleen asetetut, maahan jonkun verran vajonneet keskisuurui-  
set kivet. Läntisen pään, "keulan" muodosti suuri kiintonainen  
kivi. Raunion laidat olivat melkein pä tasaiseksi saumatut, ja  
vain parissa paikassa se oli rauennut. Raunion sisus oli kasat-  
tu erisuuruisista kivistä. Rauniossa oli kolme kuoppaa, yksi  
länsiosassa, yksi keskellä ja yksi itäosassa (kuopat ovat mer-  
kityt karttaan). Rauniota tutkittiin siten, että ensinnä piirret-  
tiin raunion ääriviivat ja pinnan epätasaisuudet, pinta punnittiin  
pitkittäin ja poikittain, minkä jälkeen sisusta tyhjennettiin ki-  
vistä. Tällöin tuli raunion rakenne melko selvästi näkyviin.

Raunion itäosassa oli kaksi sisäkkäistä kivikehää, joista sisempi oli muodostettu kyljelleen asetetuista laakakivistä. Sisemmän kehän itäisin kivi oli matala maakivi, muut paikoilleen asetettuja. Ulommasta kehästä lähti kaksi kivriviä, jotka päättyivät terävään keulakiveen ja muodostivat siten raunion länsiosaan reunan. Todennäköistä on, että raunio ei alkuaan ole ollut laivanmuotoinen, vaan saanut tämän muodon lisärakennuksen kautta. Epäiltävää siis on, onko raunion laivamuoto katsottava ehdon tahdoin tehdyksi.

Raunion pohjassa ei huomattu mitään muuta kiviladontaa kuin länsiosan itäpuoliskossa, missä oli kaksi riviä n. 30 cm läpimittaisista kivistä. Näitten kivien alla oli hiekkapohjaan kaivettu n. 20 cm syvä ja noin miehen pituinen kuoppa, mistä löytyi runsaasti poltettuja luita. Raunion itäosassa tavattiin yllä mainittujen kehien väliltä kaksi eri ryhmää poltettuja luita. Raunioon on siis todennäköisesti haudattu kahdesti, mikä seikka tukee otaksumaa, että raunion länsiosa on itäosaa nuorempi. Mitään metalliesinettä ei haudasta tavattu, eikä myöskään keramiikkaa.

Pitkulaisia raunioita on tavattu pari muutakin Laihialta, m. m. Riitasaarelta Laihian Kirkonkylästä (kts. C. F. Meinanderin kaivauskertomusta 1936 top. arkistossa). Laivanmuotoiset pronssikautiset hautarauniot ovat yleisiä Ruotsissa, ja viime vuonna niitä on tavattu Ahvenanmaaltakin. Ruotsissa oli pronssikaudella myöskin yleistä hautaraunioiden suurentaminen lisärakennuksilla. Koska Murhaaston rauniot sijaitsevat melko kaukana joenlaaksosta, missä on ollut rautakautista asutusta, voidaan katsoa varmaksi, että kyseessä oleva hautaraunio on peräisin pronssikaudelta. Miltä pronssikauden jaksolta se on, ei voida päättää, koska metalliesineet puuttuu.

mRaunio III. Raunio oli tehty oikeastaan vain neliöön asetuista reunakivistä, joiden väliin oli ladottu harva kivitys. Rauniosta ei tavattu edes luitakaan.

Raunio V. Rauniossa oli ympyriäinen reunakehä ja sen sisässä yksikerroksista kivilatomusta. Kivien alta, mareeni-pohjaa vastaan löytyi poltettuja luita (kts. kartta 4). Muita löytöjä ei tavattu.

Ei näytä kannattavan jatkaa tämän hautaraunioryhmän tutkimista. Sen sijaan näyttää olevan syytä kiinnittää huomiota eräisiin toisiin Murhaaston hautaraunioryhmiin.

Helsingissä, tammikuun 20 päivänä 1939.

*CF Meinander*

*Laitia, Murhaasto*



*Levy 12050  
Raunio I pohjoisesta.*



*Levy 12051  
Raunio I idästä*



Levy 12052  
Hautaraunio I idästä

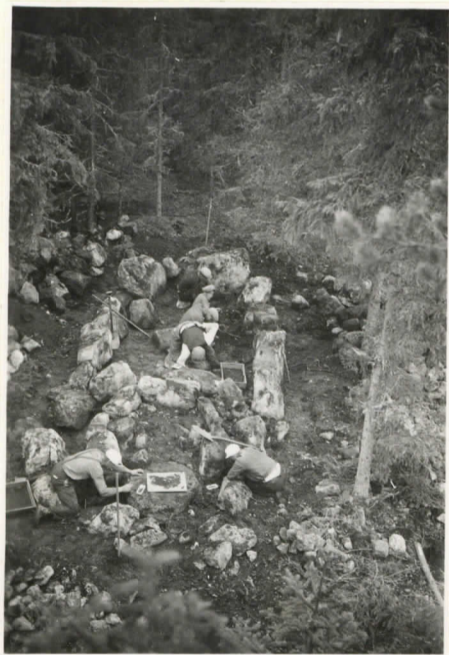


Levy 12053  
Hautaraunio I idästä

*Laihia, Murhaasto*



*Levy 12054  
Hautaraunio I idästä*



*Levy 12055  
Hautaraunio I  
idästä*



*Levy 12056  
Hautaraunio I  
idästä.*



Levy 12057

Levy 12058

Raunio I:n itäosa, lännestä.



Levy 12059

Raunio I:n itäosa lännestä.



Laitia, Murhaasto



Hautaramio III.

Levy 12060



Hautaramio III.

Levy 12061



Hautaramio III

Levy 12062

CF Memando 1938

Laitia, Murhaasto



Hautaraunio I

Levy 12063



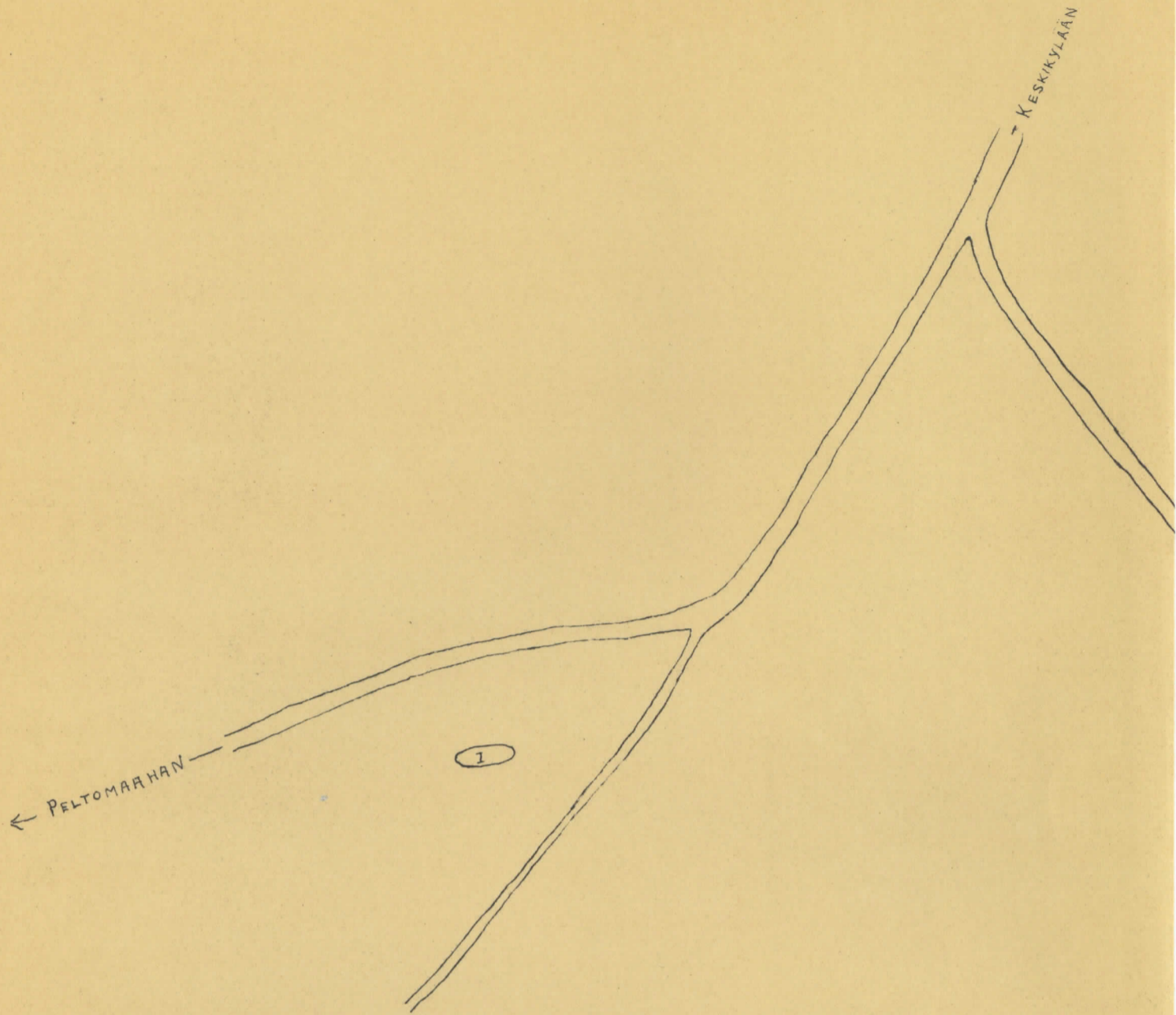
Levy 12064

Hautaraunio I



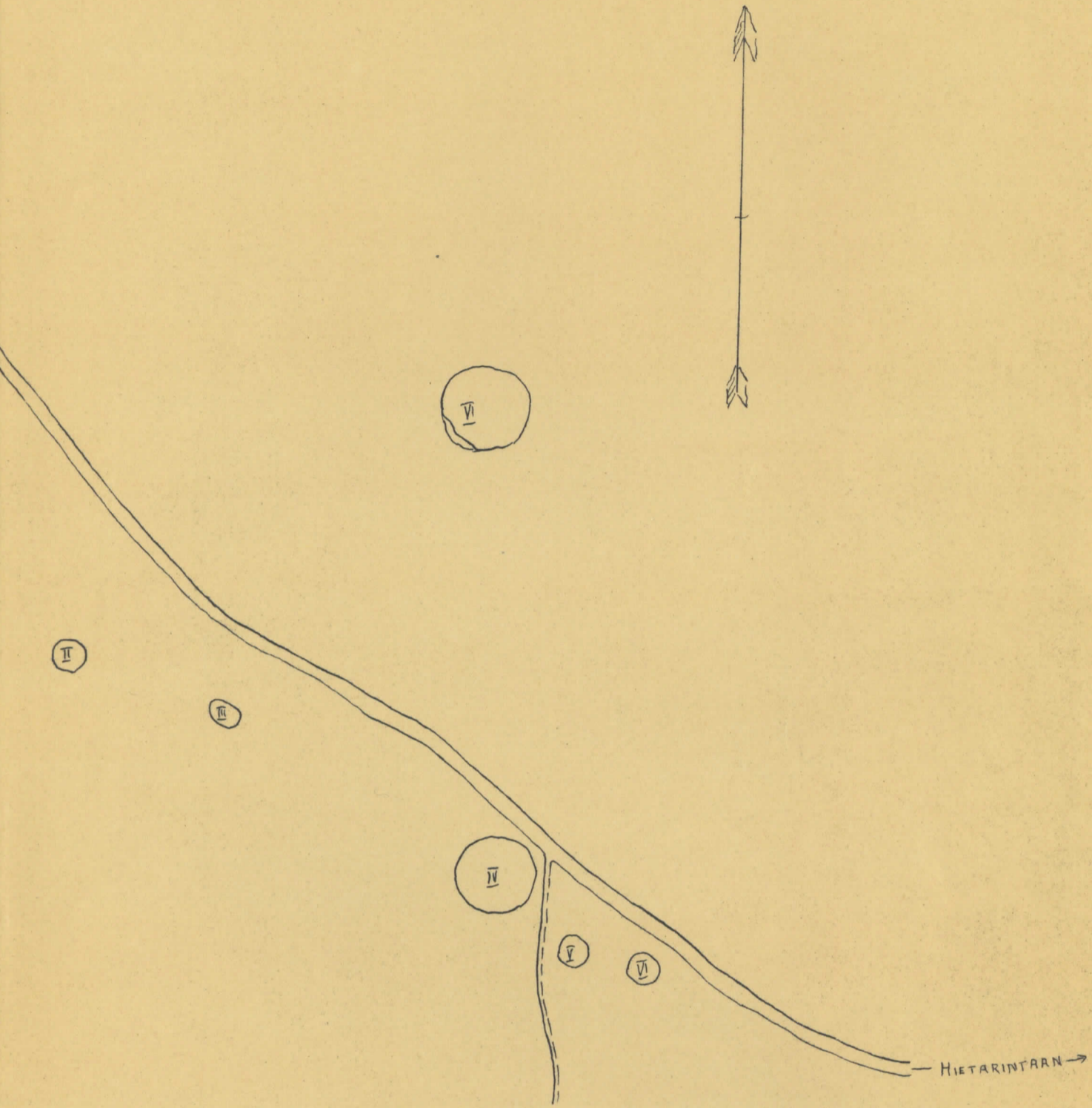
Levy 12065

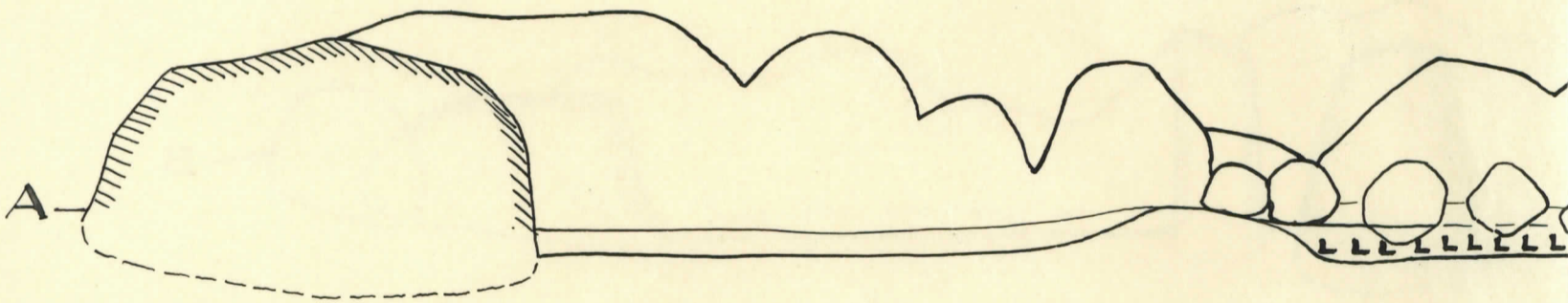
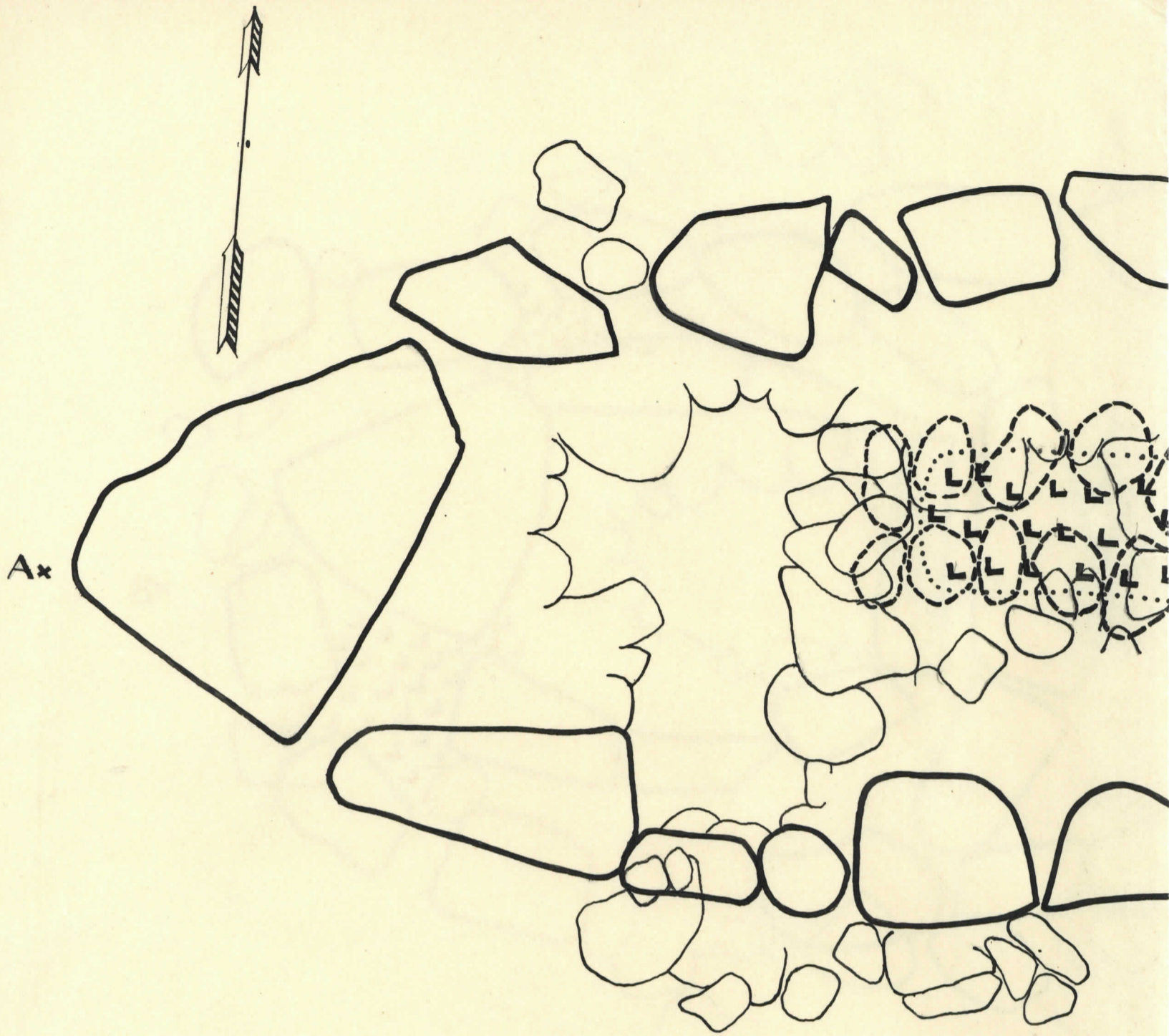
Hautaraunio I



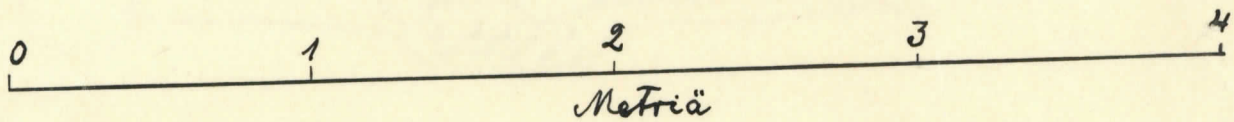
LAIHIA KESKIKYLÄ  
MURHAASTO  
YLEISKARTTA (nro 1)  
MITTAKAAVA 1:1000  
Piirtänyt CFMEINANDER

HEINÄK. 1938



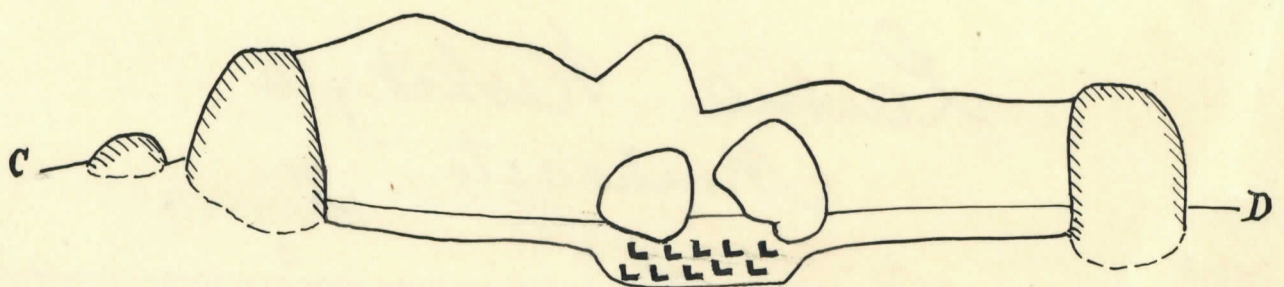
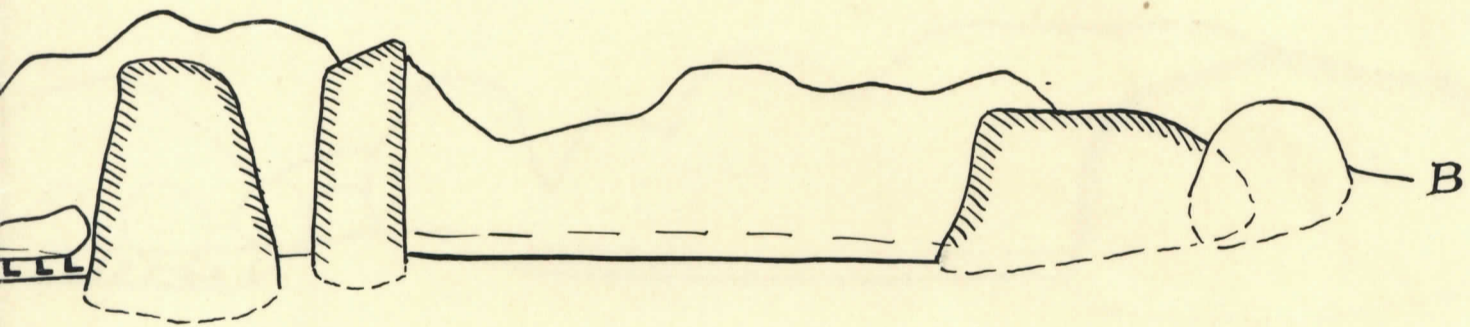
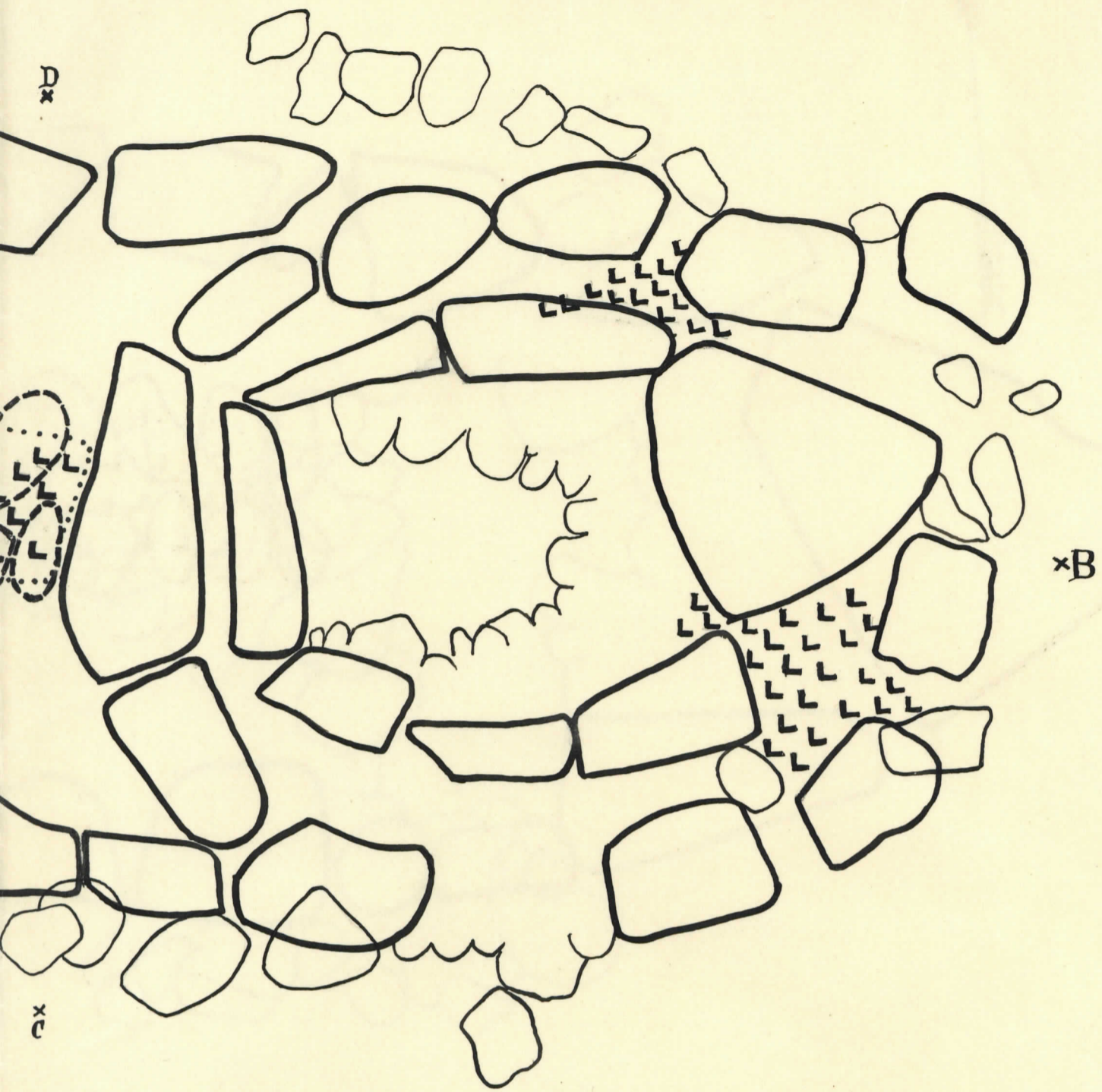


Laihia. Keskikylä.  
Murhaasto.

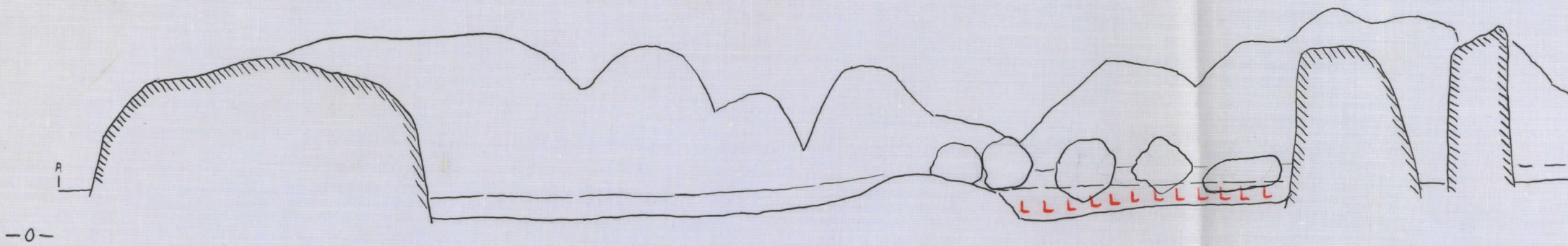
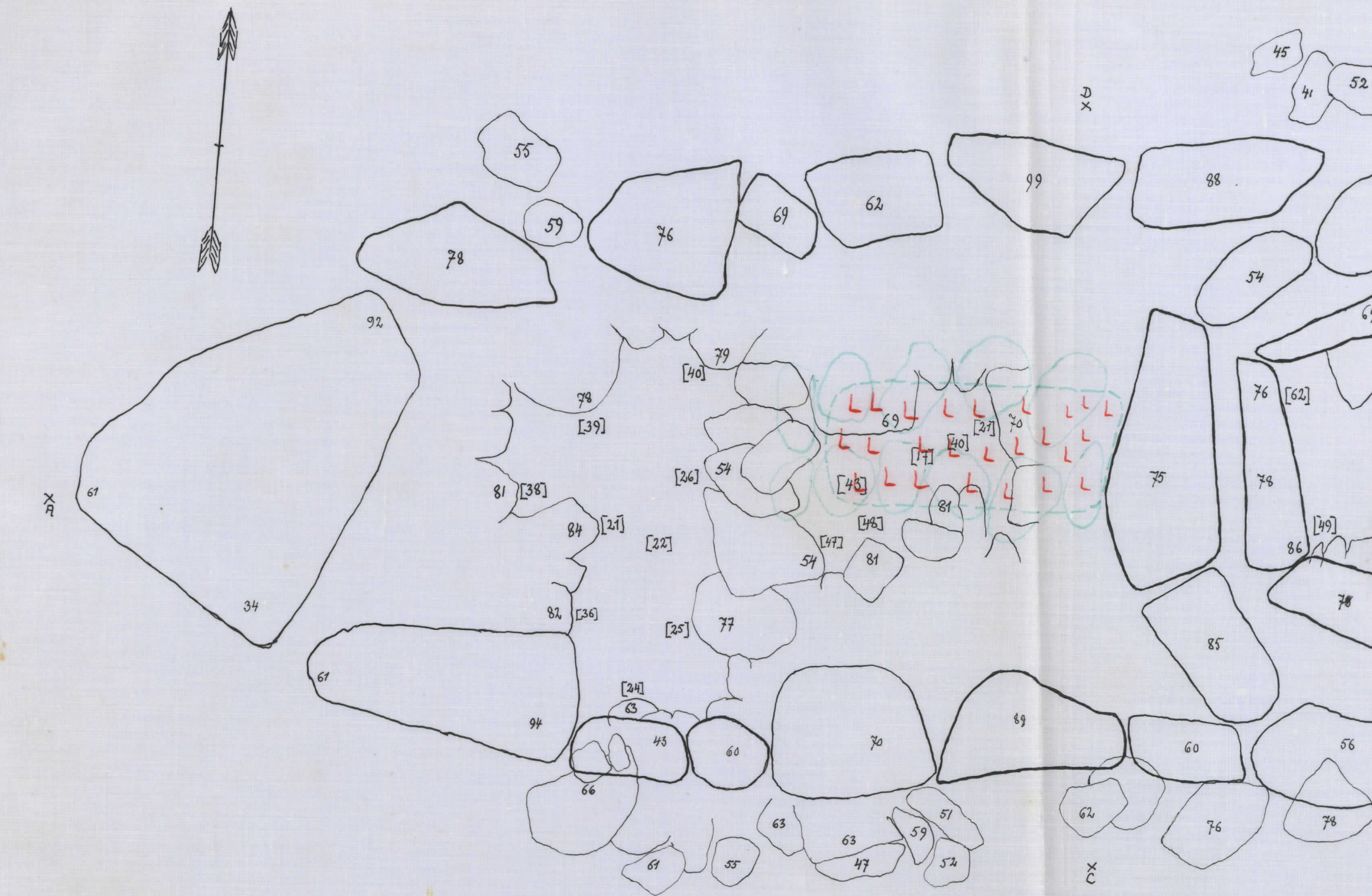


7424

C. F. Meinander ja A. Oja 1938.



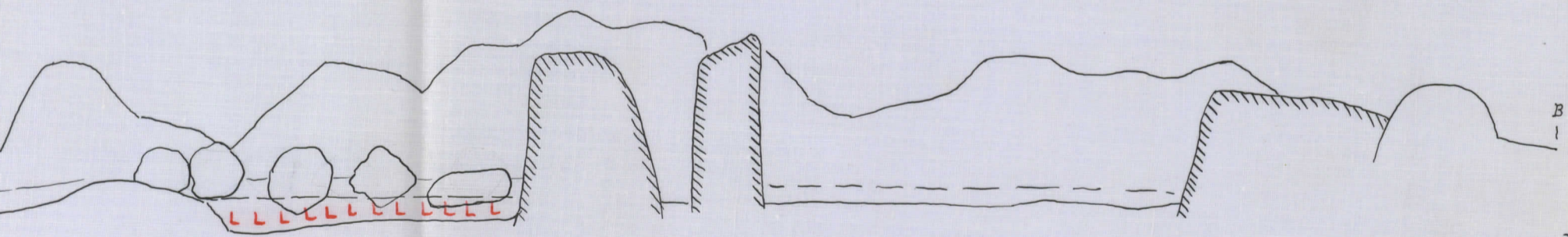
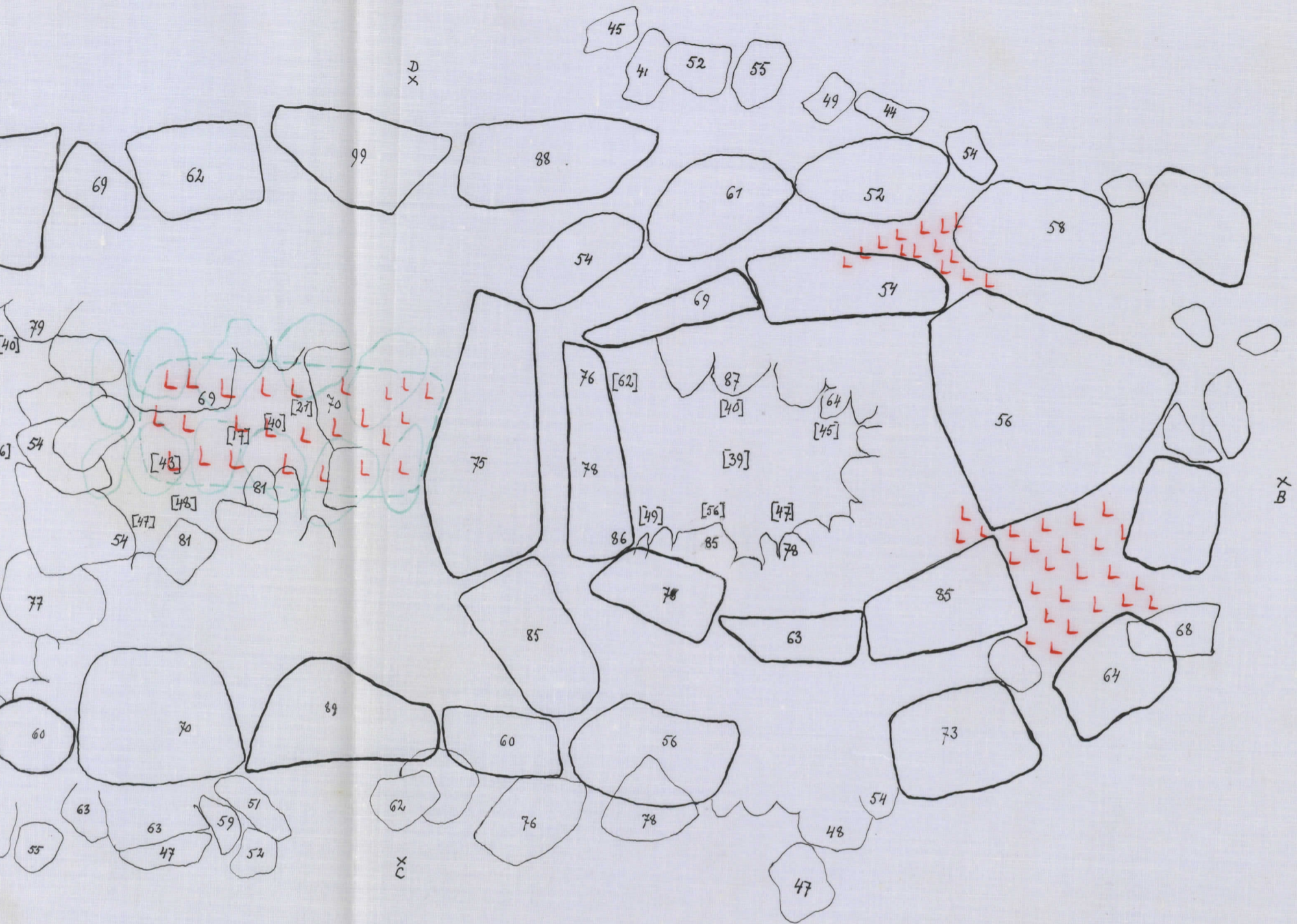
Spelbudd



20	45	68	72	77	81	88	89	87	88	90	81	66	81	80	51	60	29	72	71	48	44	36	56	72	70	58	80	80	94	87	91	83	86	59			

LAIHIA KESKIKYLÄ  
 MURHAASTO  
 HAUTARAUNIO NR I  
 MITTAKAAVA 1:25

PIIRTÄNEET CFMEINANDER & AOJA  
 HEINÄK 1938



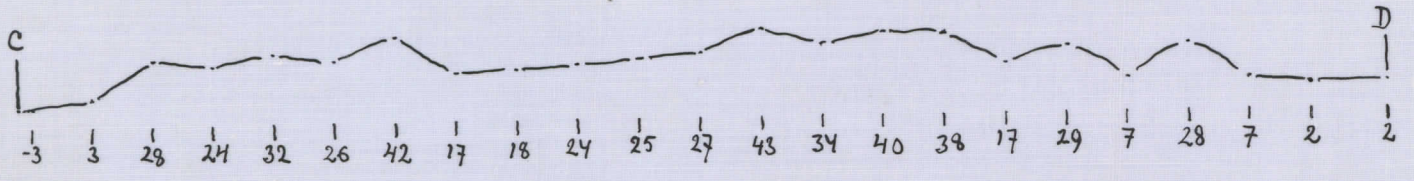
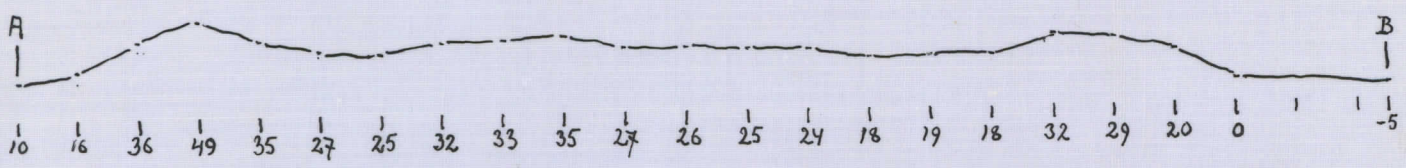
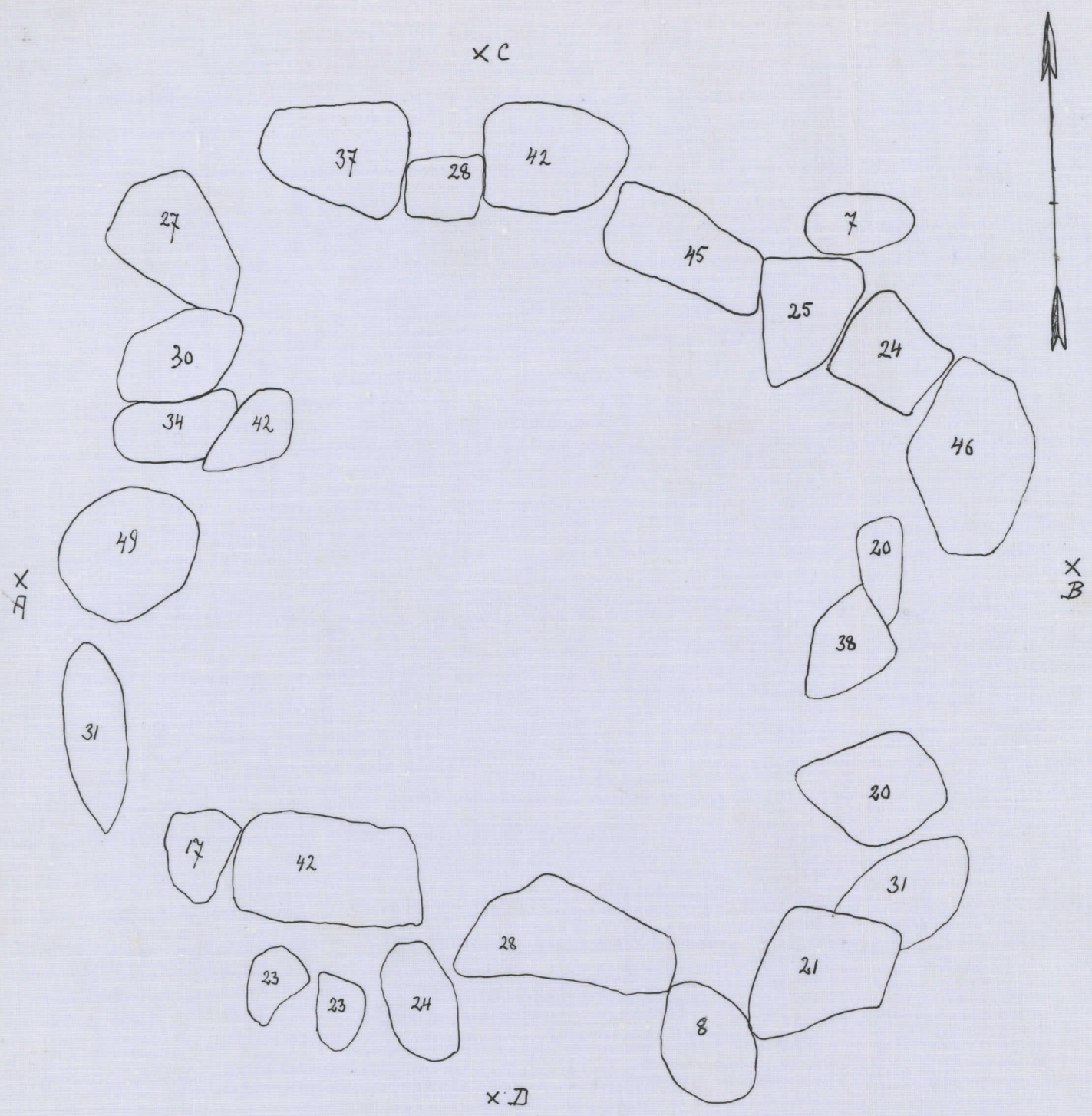
- 0 -

72	71	48	44	36	56	72	70	58	80	80	94	87	91	83	86	59	49	58	52	76	75	67	70	67	74	60	58	52	63	64	40	35
22	23	20	14	1	1	2	5	4	5	7	77	75	32	73	85	14	14	13	13	12	14	13	12	16	62	59	59	41	62	52	40	35



40	52	45	77	81	84	93	85	83	70	88	63	69	73	67	70	69	71	73	34	32
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----





LAIHIA KESKIKYLÄ  
 MURHAASTO  
 HAUTARAUNIO NR III  
 MITTAK. 1:25 PIIRTÄNYT R.Oja  
 HEINÄKUUSSA 1958

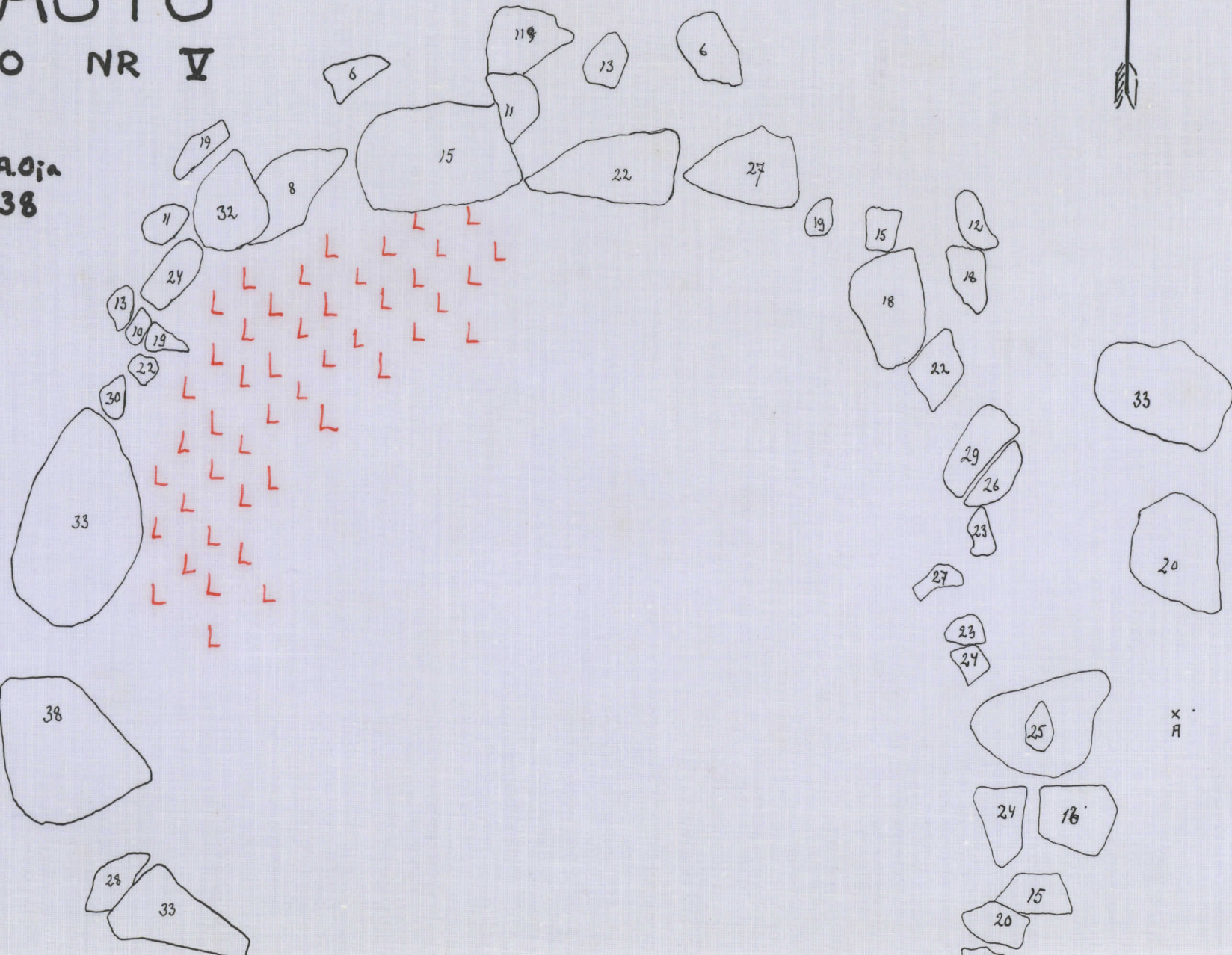
# LAIHIA KESKIKYLÄ MÜRHAASTO

HAUTARAUNIO NR V

MITTAKAAVA 1:25

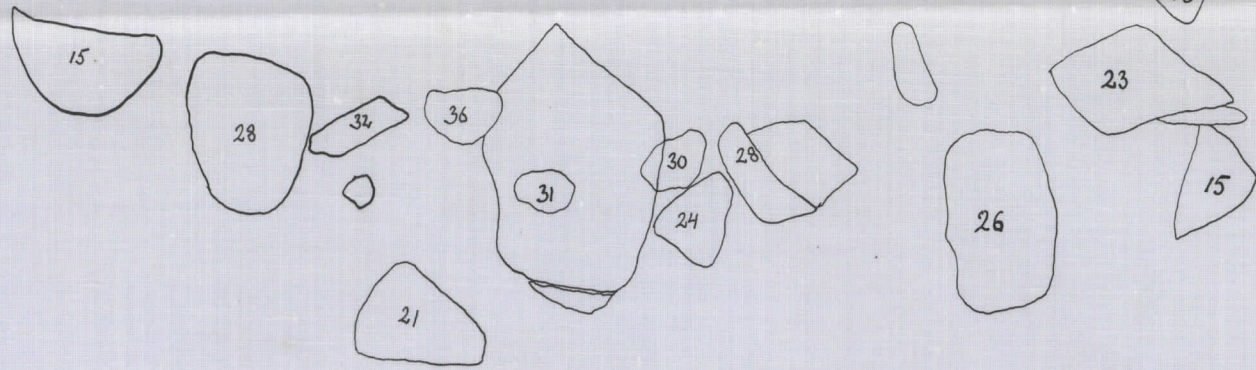
PIIRTÄNEET CFM & A.O.ja  
HEINÄKUUSSA 1938

x C



x B

x A



x D

